

Sibel Diker

"I feel lucky"

2014

Sanatçının izniyle | Courtesy the artist

Sibel Diker'in Kavramlarıyla Birey-Kent İlişkileri

Video, yerleştirme ve fotoğraf tekniklerini eş zamanlı olarak kullanan görsel sanatçı olarak Sibel Diker'in Paris'te doğup büyüdükten ve sanat eğitimini tamamladıktan sonra İstanbul'a yerleşerek çalışmalarını burada üretmesi, işlerine kültürlerarası bir katman kazandırmıştır. Sanatçı uzun zamandan beri araştırmalarını birey ile kent arasındaki ilişkiler üzerinde şekilleniyor. Diker kendisini kuşatan "dış dünya"ı özellikle "yaşam alanları" perspektifinden yorumlama konusunda ısrarcı. Oldukça geniş açılımları olan bir konuyu sanatçı, sadece bireyin mahrem mekânı olarak değil, herkesin ayağının değdiği, kamusal perspektiften ele aldığı için, oldukça farklı, üstü kapalı kalmış konuların kapılarını aralamayı başarıyor. "I feel lucky" gibi ironik bir isim taşıyan projenin çıkış noktası sanatçının son dönemde ziyaret ettiği Şangay kentidir. Fotoğraf, yazı, desen ve tasarımla harmanlanarak oluşturulmuş olan bu çalışma, çıplak gözün perspektifini aşarak, kavramlara dayalı sistematik bir araştırmayı adım adım geliştiren bir karaktere sahip.

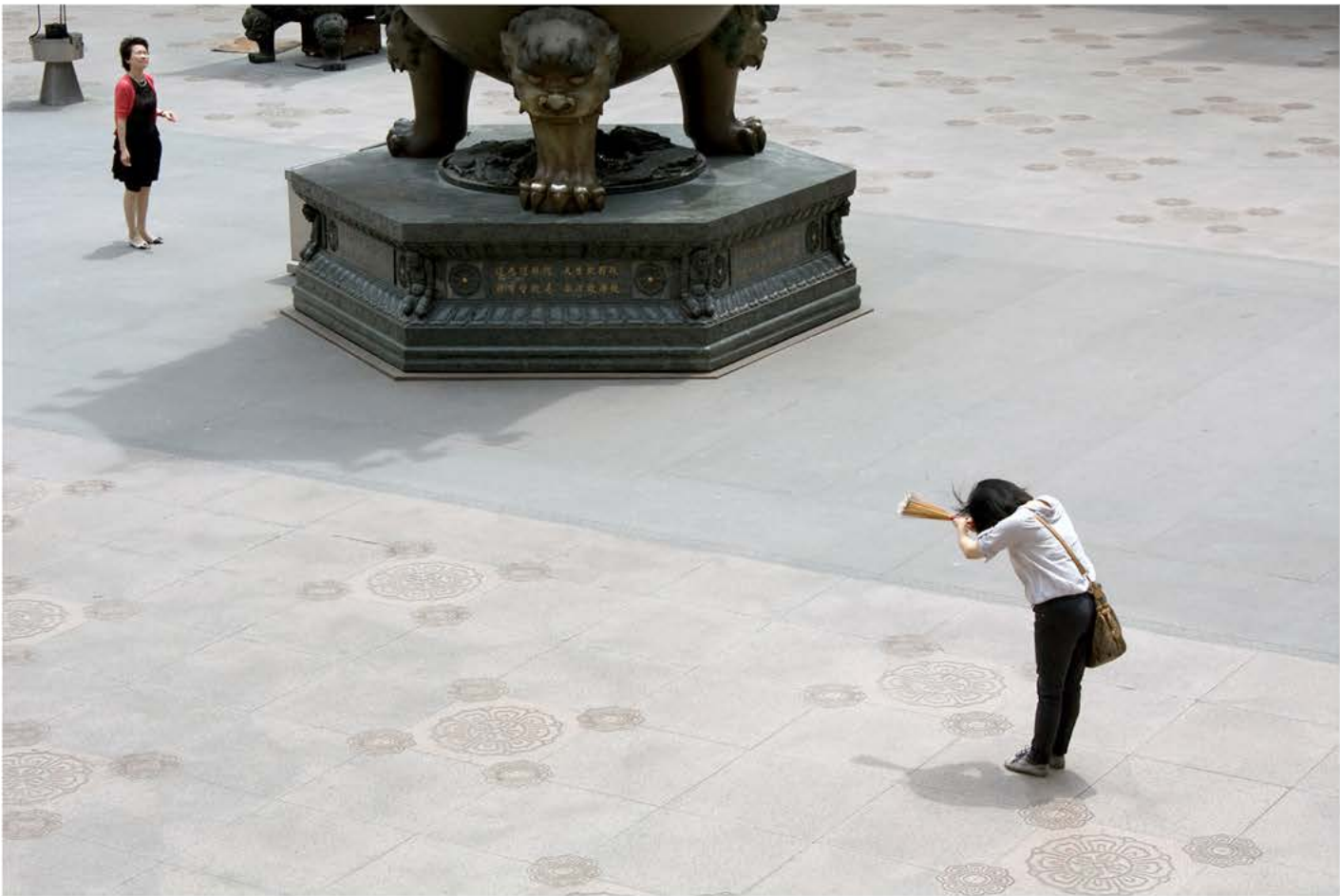
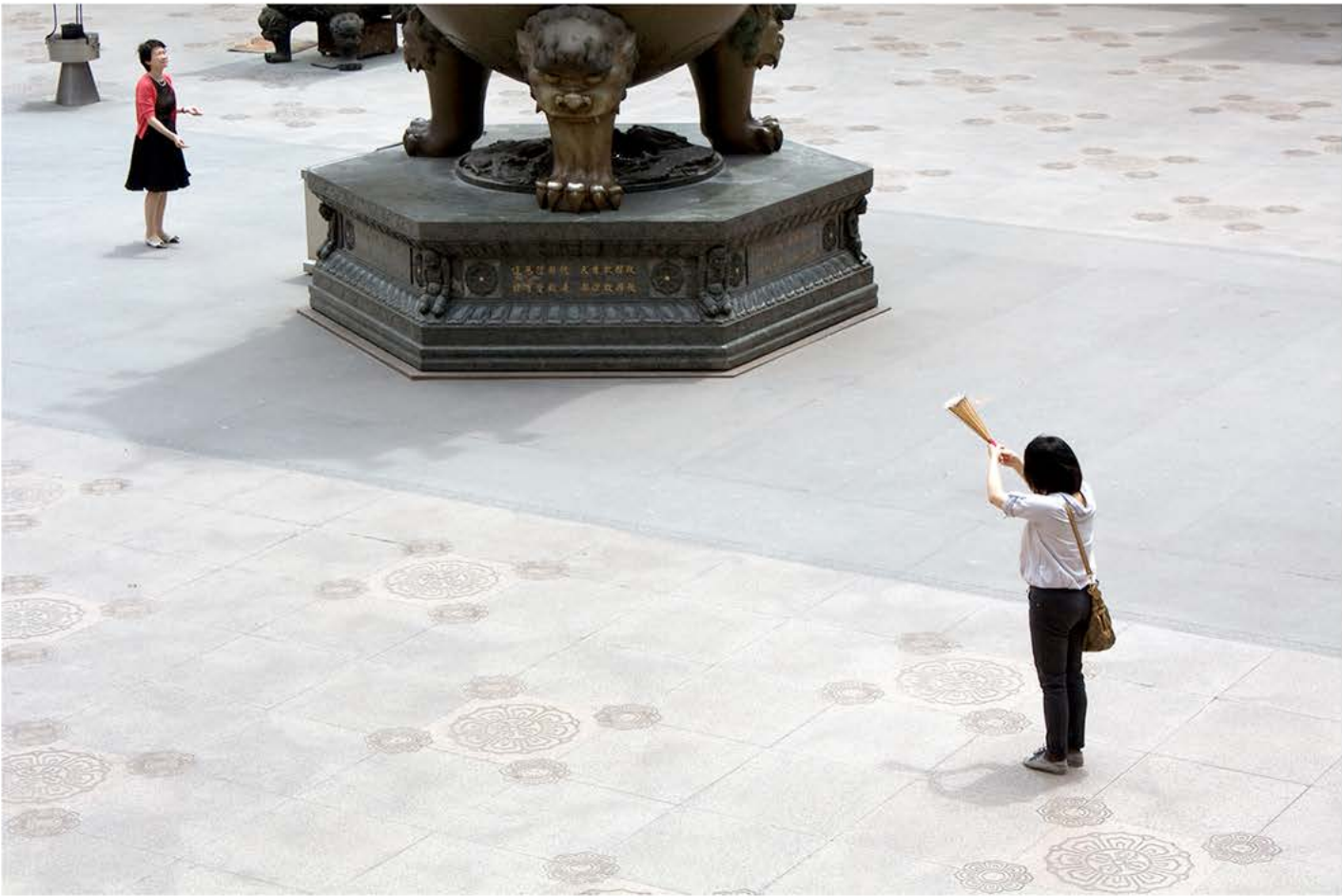
Çalışmanın çıkış noktası olarak seçilmiş imgeler, birbirinin gölgesini gösteren gökdelenlerin karmaşık ilişkileri üzerine yoğunlaşmış bir durumda. Bu da, birey ile kent, insan ile mimari arasındaki ilişkinin ne denli karmaşık, sosyal, politik ve ekonomik açıdan Neoliberal yapılanmanın kısacası olduğuna dair son derece etkilayıcı bir giriş yapıyor. Bu iki fotoğrafa bakarken kulağımıza inşaat makinelerinin uğultusunun gelmesi bir rastlantı mı? Sibel Diker, görsel malzemeyi, işitsel çağrışımların odağına yerleştirirken artık bozulmuşluğunu kabul ettiğimiz, birey-kent diyalogunda, en yalın noktadan harekete geçiyor. Sanatçı, alışkanlık yaratacak kadar güncellenen bu algı bozukluğuna "işaret" ederken anlatıcı, belgesel ya da öğretici bir tavır geliştirmede için, "imgenin olağanlığından" yola çıkma cesareti gösteriyor.

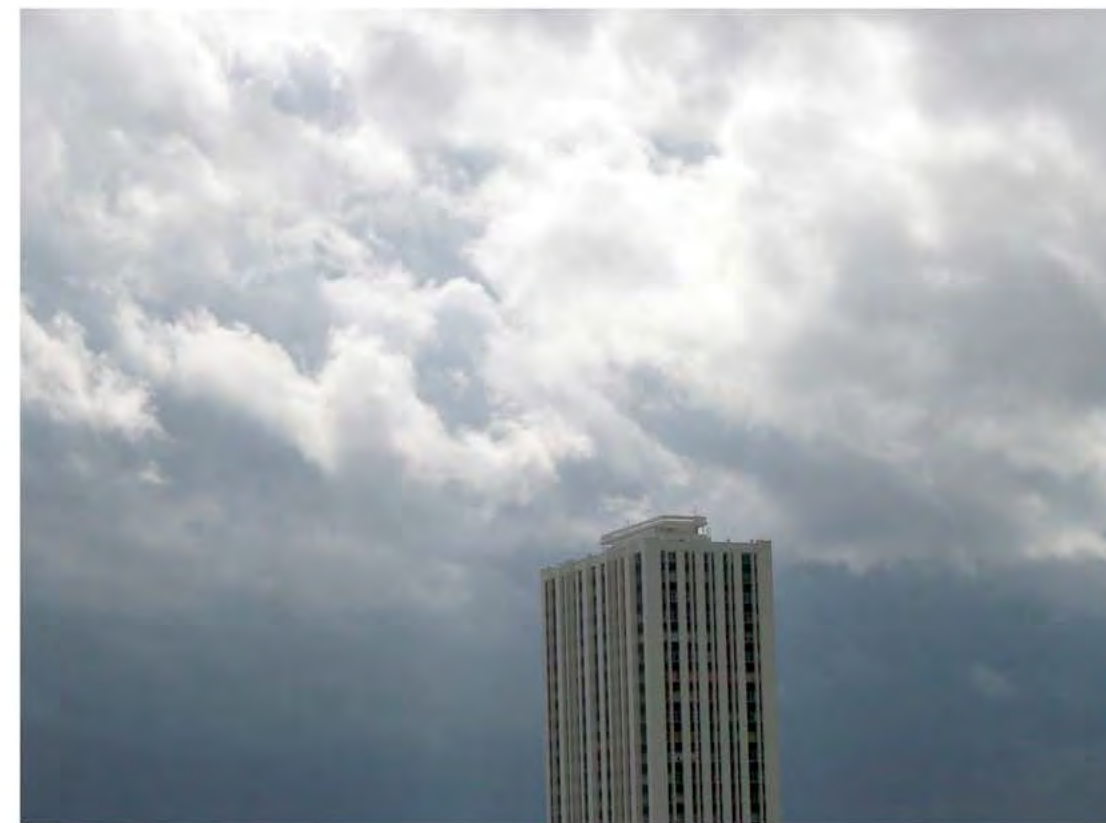
Artık çarpıklığını, yıkıcılığını kabul ettiğimiz "birey-kent ilişkilerinde", güncel yaşamın kendisi belli bir muzipliği, en azından gülebileceğimiz durumları da bize sunuyor. Sibel Diker ironinin sınırlarında gezinmeyi seven bir **flâneur** gibi, objektifini tanıklığını yaptığı kentlere yöneltirken aslında illaki "gerçeküstücü" olma kararlılığına sahip değil belki de. Ama bu projede kullandığı imgelerin neredeyse tamamı, oldukça zengin, çağrışım gücü yüksek olan manzaraları izleyicilere sunuyor. Gökdelenlerin arasına sıkışmış bir Yunan tapınağı kopçası ile sıradan bir palmiye yaprağının dokusu arasında nasıl bir ilişki kurabiliriz ki? Açıklayıcı olmak adına değil de, sanatçının yaklaşım açısını daha iyi kavrayabilmek adına soru sormaya devam edelim: Şangay'daki sıradan bir yaya geçidi ile İstanbul'daki taşlanarak camları indirilmiş bir ışıklı reklam panosunu yan yana getirdiğimizde karşımıza ne çıkar? Sibel Diker, bu ve buna benzer soruların bir tür olasılık olarak karşımıza çıkacağı "kent manzaralarını" kullanırken, oldukça farklı perspektiflerin önünü "çağrışımlarla" aşan bir yaklaşım açısı geliştiriyor. Gerçeküstücü olmasa da, güncel yaşamın ironik durumlarını büyüteç altına alan bu tavır, belki de sadece betonla tasarlanan anakentlerdeki yaşamının ne denli bezdirici, yorucu bir karakteri olduğuna gönderme yapıyor. Günlük hayatın sıradanlaşarak sadece otomatikleşmiş bir süreç dönüşmesi elbette ağıt yakılacak bir durum değil. Üretim ve yaşam modellerinin değiştiği bir süreçte yaşıyoruz. Yeni Milenyum vaat edilenleri getirmede. Bir şekilde 20. yüzyılın tortuları ile mücadele ettiğimizden olsa gerek, "köktenci yeniyi" kabullenmekte zorlanıyoruz.

20. yüzyılın başında fabrikalar nasıl kentleri, ülkeleri değiştiren bir gücün simgesi olmuşlarsa, 21. yüzyılda da gökdelenler artık önüne geçilemeyecek olan sürecin temsilciliğini üstleniyorlar. Birey ile kent arasındaki ilişkiler de bu farklılaşmanın şekillendirdiği "kanallarda" şekilleniyor. Sibel Diker'in "I feel lucky" projesinin en önemli özelliği, çağdaş mimarinin belirlediği güncel yaşam biçimlerinin "kavramsal" sonuçlarını izleyicilere sunması. Değişik metaforların duşumsandığı bu çalışma, hem görsel, hem de işitsel olarak tanıklığını ettiğimiz "kentleşme sürecinin" ne denli köklü bir değişimin habercisi olduğuna dikkat çekiyor. Bir şekilde bu durumla hesaplaşarak "yakın geleceği" üzerine düşünmek zorundayız. Sibel Diker'in kavramsal yaklaşım açısı, bir şekilde bu yakın geleceğe odaklı olduğu için, bir çırpıda değil, ancak uzun süre bakıldığında algılanabilecek dinamiklere sahip.

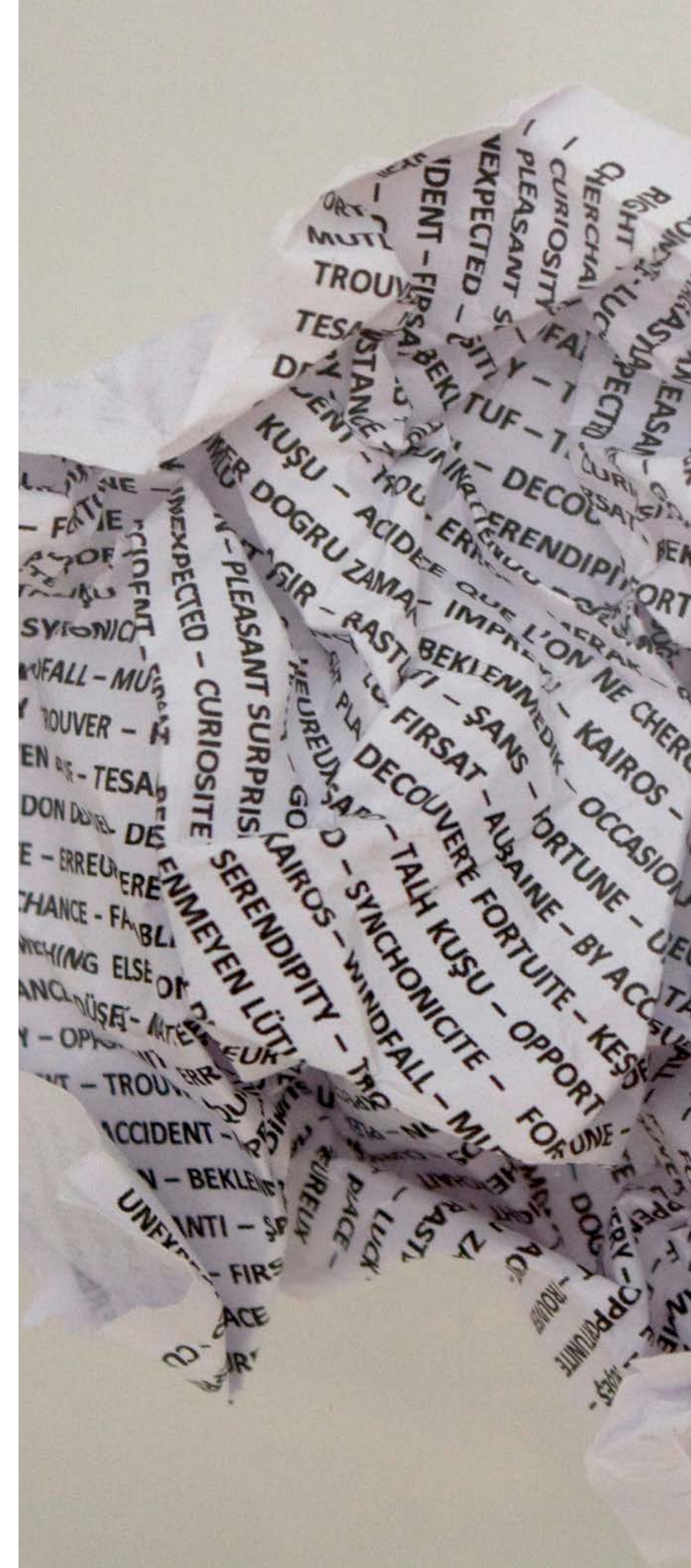

sur le fil du rasoir

I feel lucky

Sibel Diker's Conceptual Look at Interrelations between the City and The Individual

As a visual artist who uses techniques of video, installation and photography simultaneously, Sibel Diker has been able to add an intercultural layer to her works, having been born, raised and studied art in Paris, then moved to Istanbul where she continues to work. She has been focusing her research on the interrelations between the urban environment and the individual for a long time. Diker consistently interprets "the outer world" that surrounds her from the perspective of "living spaces". She treats this extensive subject not only as a private space of the individual but also from the public perspective where everyone sets foot and she succeeds in opening up various implicit topics. With the ironic title "I feel lucky" the project's starting point is Shanghai a city she has recently visited. This work created by photographs, text, sketches and graphic design, is defined by a systematically built conceptual research.

The initial images of the work are a dense study of the complex relations between skyscrapers that show each other's shadow. This presents an impressive introduction to show how the interrelations between the individual and the city are in the grasp of Neoliberal structuring in all aspects, social, political and economical. Is it a coincidence that we hear the noise of construction machines while looking at these two photos? Sibel Diker starts from a core element, the dialogue between the individual and the city, which we now know to be spoilt, and places the visual material at the core of aural associations. As she "points" to the unsound perception -almost an addiction that has become so widely current; she refrains from a documentarian, narrative or educational attitude and bravely continues with the "mediocrity of the image".

In the "city-individual relations" that we now accept as twisted and destructive, daily life itself sometimes provides whimsical mischief, situations we can at least laugh at. Like a flâneur who likes to roam on the borders of irony, Sibel Diker perhaps is not so decisive as to be a "surrealist" while projecting her lens to cities she is a witness of. But almost all the images she uses in this project present landscapes rich with associative powers. How can we see a link between a copy of a Greek temple stuck between skyscrapers and a regular palm leaf? Not to be explanatory but to understand the artist's approach better, let's continue to ask questions: What appears before us when we juxtapose a regular pedestrian's cross in Shanghai and a billboard in Istanbul, its glass shattered by throwing stones? Using such "urban images" which allow such questions, Sibel Diker develops an approach that opens way to new perspectives via "associations". Though not surrealist, this attitude which puts the ironic situations of contemporary life under the microscope, is perhaps referring to how tiresome urban life is, designed perhaps only with cement. That daily life has become a routine and mechanized process is of course not a situation to mourn. We are experiencing changes in production and lifestyle models. The New Millennium did not deliver the promises. Perhaps because we still struggle with the residues of the 20th century, we find it hard to accept the "radical-new".

Just as how at the beginning of the 20th century factories became a symbol of power that changed cities and countries, in the 21st century high-rise buildings represent a now unavoidable process. The relations between the individual and the city are shaped in "channels" that are formed by this ongoing change. The most important characteristic of Sibel Diker's "I feel lucky" project is its presenting the "conceptual" results of contemporary lifestyles determined by contemporary architecture. This work where various metaphors can be sensed, draws our attention to how radical a change this "urbanization process" we experience both visually and aurally is. We have to somehow account for this situation and think about the "near future". Because Sibel Diker's conceptual angle, is focused in some sense on this near future, it owns certain dynamics that will be perceived not instantly, but in the long run.

Necmi Sönmez, December 2014, Vienna

Sibel Diker
"I feel lucky"

2014